

Revisionsrapport - Granskning av kommunens ägarstyrning av de kommunala bolagen

Sammanfattning

Kommunrevisionen har granskat kommunens styrning av de kommunala bolagen. I granskningsrapporten framgår att kommunens ägarstyrning bör förbättras inom flera områden. Vidare framförs att lekmannarevisorernas roll i förhållande till ägarstyrningen är oklar.

Kommunkontoret delar kommunrevisionens bedömning att ägarstyrningen behöver förbättras och utvecklas. Ett arbete med att utreda bildandet av en bolagskoncern, innefattande en ny bolagspolicy och en översyn över samtliga bolagsordningar och ägardirektiv pågår.

Kommunstyrelsens föreslås besluta att yttra sig i enlighet med tjänsteskrivelsen.

Beslutsunderlag

Kommunkontorets tjänsteskrivelse den 8 november 2019
Kommunrevisionens granskningsrapport – Granskning av kommunens ägarstyrning av de kommunala bolagen, september 2019

Kommunrevisionens missiv till granskningsrapport – Granskning av kommunens ägarstyrning av de kommunala bolagen, den 11 september 2019.

Barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant i ärendet.

Ärendet

Granskningsrapporten

Kommunrevisionen har granskat kommunens styrning av de kommunala bolagen. I granskningsrapporten framgår att kommunens ägarstyrning bör utvecklas för att bli mer aktiv än vad den är idag och att dagens styrning inte är tillräcklig då det i bolagen

2019-11-08

Diarienummer

KS 2019/0692

finns såväl stora ekonomiska värden som kommunala intressen. Rapporten pekar även på att kommunstyrelsens uppsikt kan förbättras och att det behöver fastställas vilken information från bolagen som ska komma hela kommunstyrelsen till del för att kunna genomföra sin uppsiktsplikt. Det bedöms inte som ändamålsenligt att enbart kommunstyrelsens arbetsutskott får sådan information eller fattar beslut om ombudsinstruktioner inför årsstämmorna. Kommunstyrelsen måste också säkerställa att kommunfullmäktige får ta ställning till sådana beslut i bolagens verksamhet som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt innan besluten fattas.

Kommunrevisionen rekommenderar kommunstyrelsen att:

- säkerställa att bolagsordningar för LKP, Krafringen AB och Krafringen Energi AB följer kommunallagen 10 kap.,
- upprätta en bolagspolicy som tydliggör kommunens ägarstyrning och kommunstyrelsens uppsiktsplikt avseende helägda och delägda bolag,
- säkerställa att det finns tillräckliga resurser för att hantera ägarstyrningen på sådant sätt som ägaren bedömer vara ändamålsenligt, samt
- säkerställa att kommunfullmäktige får ta ställning till sådana beslut som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt innan beslut fattas.

Vidare påpekas att kommunstyrelsen idag inte har en dialog med de utsedda lekmannarevisorerna, vilket bedöms oacceptabelt. Budgetsäckanden och skrivelser från lekmannarevisorerna har inte beaktats eller besvarats. Revisorerna rekommenderar därför kommunstyrelsen att:

- skapa en arbetsordning rörande ägarstyrningen inom Lunds kommun som innefattar en ändamålsenlig dialog med de utsedda lekmannarevisorerna
- göra en översyn av lekmannarevisorernas ekonomiska förutsättningar att verka och genomföra sitt uppdrag och att skapa en ordning för budgetdialog
- involvera lekmannarevisorerna i ägarsamråden/ägardialogerna med bolagen

Kommunkontorets bedömning

Kommunkontoret delar kommunrevisionens bedömning om att kommunens ägarstyrning måste stärkas.

Sedan hösten 2018 pågår en utredning kring förutsättningar för att bilda en koncern för kommunens bolag. Utredningen har lett till att kommunstyrelsen den 14 augusti beslutade att uppdra åt

2019-11-08

Diarienummer

KS 2019/0692

kommunkontoret att utreda och ta fram underlag för bildandet av en bolagskoncern samt att uppdra åt kommunkontoret att utreda och ta fram underlag för hur kommersiella fastigheter som idag finns inom Lunds kommuns nämnd- och bolagsorganisation kan samordnas. Som framgår av utredningen är huvudanledningen till bildandet av en bolagskoncern möjligheter till en förbättrad och mer effektiv bolagsstyrning.

Som en del av koncernbildningen har en bolagspolicy tagits fram som en del av de styrdokument som kommunfullmäktige ska godkänna. Bolagspolicyn förtydligar hur kommunens ägarstyrning av sina hel- och delägda bolag ska ske med en tydlig rollfördelning mellan kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och ett eventuellt nytt moderbolag. Strukturen för ägardialoger tydliggörs och de olika styrdokumenterna; bolagsordning, ägardirektiv och, i förekommande fall, aktieägaravtal/konsortialavtal definieras. Här tydliggörs att bolagsordningarna ska säkerställa att kommunfullmäktige får ta ställning innan beslut fattas i bolagen som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Bolagspolicyn anger tydligt vilken löpande information som bolagen ska lämna till ägaren. Slutligen regleras även ekonomiska mål, principer och uppföljning.

Nya bolagsordningar för Krafringen AB och Krafringen Energi AB samt ett nytt tydligare ägardirektiv har tagits fram och är för tillfället utskickat för synpunkter från ägarkommunerna. De nya bolagsordningarna är anpassade till reglerna i kommunallagen 10 kap 3 § och de lagändringar som trädde i kraft den 1 januari 2013. Det nya ägardirektivet ska gälla för Krafringen AB och alla underliggande bolag, vilket säkerställer ägarnas insyn, styrning och uppföljning även i underliggande bolag. Ägardirektivet kommer att tydligt ange vilka dokument som löpande ska överlämnas till ägarna. Vidare säkerställs att kommunfullmäktige i respektive ägarkommun får ta ställning innan beslut i bolagen som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas, både i ägardirektiv och bolagsordningar. Slutligen förtydligas strukturen för ägardialoger och ägarsamråd i syfte att ge ägarna en bättre insyn i syfte att ge möjlighet att ta ställning till t.ex. beslut om bildandet av dotterbolag innan styrelsen fattar sådana beslut.

En översyn av LKP:s bolagsordning pågår och kommer att tas upp i kommunfullmäktige under våren 2020.

Kommunkontoret har påbörjat en utredning av hur kommunens ägarstyrning bör organiseras. Detta har en stort beroende till den föreslagna koncernbildningen, varför lösningen blir beroende till om en koncern bildas eller ej.

2019-11-08

Diarienummer

KS 2019/0692

När det gäller lekmannarevisorerna delar kommunkontoret bedömningen att lekmannarevisorernas roll kopplat till ägarstyrningen bör tydliggöras. Dialog med lekmannarevisorerna bör ske regelbundet och lämpligen sker denna med moderbolaget. När det gäller lekmannarevisorernas ekonomiska förutsättningar reglerar gällande ägardirektiv för LKF, LKP och Kraftringen att bolagsstämman i respektive bolag ska fastställa ersättning för lekmannarevisorn samt för dess biträde. Om kostnaderna för detta överstiger av bolagsstämman anslagna medel skall lekmannarevisorerna begära ytterligare medel av styrelsen. Kommunkontoret uppfattar att processen för detta är otydlig och att bolagsstämmorna inte alltid hanterat budgetäskande från lekmannarevisorerna. Processen för detta måste tydliggöras.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet bedöms inte ha några ekonomiska konsekvenser.

Kommunkontorets förslag till beslut***Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår Kommunstyrelsen besluta***

att yttra sig över granskningsrapporten i enlighet med kommunkontorets tjänsteskrivelse

Christoffer Nilsson
Kommundirektör

Carin Hillåker
Btr kommundirektör

Beslut expedieras till:
Kommunrevisionen
Akten.